

[Olja Tsironian/Goran Borković](#)

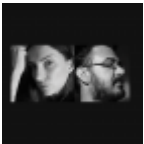
Uto, 29/11/2022 - 20:40

- 0
- 0
- 0

[Arhiva +](#)

-
-
-

[Olja Tsironian/Goran Borković](#)

Uto, 29/11/2022 - 20:40

-

Pregled

Uredi

Prati

Pozicija

[Moju je kuću zapalila ruska topnička raketa...](#)

Elena Berezovskaja rodom je iz Harkova. Ima 49 godina, profesorica je židovske filozofije i svjetonazora. Radila je u židovskoj organizaciji u Ukrajini, volonterka je. Njezin stan u Sjevernoj Saltovki — najužarenijoj točki Harkova – djelomično je uništen fragmentom ruske topničke rakete. Ali Elena je odbila napustiti svoj rodni grad. Živi pod redovitim granatiranjem ruskih trupa. Ovaj intervju, dan sredinom srpnja, istina je o ratu kroz njezine oči.

"Rat nam je došao brzo i silovito. Naš stan je u Harkovu na Sjevernoj Saltovki, području koje je crta razdvajanja grada od ruskih trupa. Zapravo, u bojnopolju. Dana 4. ožujka morali smo se hitno preseliti u drugi dio grada jer nam je kuću zapalila krhotina topničke granate koja je pogodila plinsku cijev. S nama su bila djeca, dva psa, moja mama i unučica. Preživjeli smo samo čudom.

Od bombardiranja smo se skrivali u malenom, skućenom, ali vrlo sigurnom podrumu sinagoge. Svi smo tamo živjeli tjedan dana. Zahvalna sam ljudima koji su nas primili. Židovi, Rusi, Ukrajinci, Armenci... Sinagoga prima sve stanovnike multinacionalnog Harkova. U tom je trenutku bila tranzitna točka za

autobuse za evakuaciju, koji su vozili nekoliko puta na dan i odvozili sve u grad Dnjepar i zapadnu Ukrajinu. Odatle se moglo doći do Moldavije. Ipak, odlučili smo ostati u Harkovu. Bilo je mnogo razloga za to, a glavni je taj što nismo spremni ostaviti muškarce, muža i sina.

Bilo je pametno skloniti se u sinagogu. Čula sam se s prijateljima koji su boravili u metrou kod Heroja rada. Tamo je postalo nemoguće, svako jutro iznosili su leševe onih koji bi umrli tijekom noći. Puno starih ljudi, mnogi od njih s upalom pluća. I nije bilo evakuacije.

Udarni valovi otvarali su prozore

Na sreću, u centru grada imamo još jedan stan, koji smo prije iznajmljivali studentima. U potkrovlju je, što znači da nije čvrste konstrukcije. Nismo bili sigurni da bi izdržao udarne valove. Naša kuća ima podrum, što nam je puno pomoglo u ožujku i travnju, kada su nam se od udara na stanu otvarali prozori. Te užasne zvukove nemoguće je opisati. Ali već smo navikli.

Nakon mjesec dana rata došao nam je mužev brat sa ženom i majkom. Evakuirali su se u Poltavu, ali su se vratili u Harkov iz financijskih razloga. Tada su i najmlađa kći i zet doselili k nama. Rade kao snimatelji. Moj najstariji sin ostao je bez posla pa sad volontira, pomaže ljudima. Supruga mu je domaćica. Moja unuka je dijete s posebnim potrebama, tek je nedavno dobila taj status. U jednom nas je trenutku na malom tavanu bilo 11, tri psa i jedna mačka. Prije smo se smatrali srednjom klasom, ali dolaskom rata ostali smo bez prihoda i dijela imovine. Sada je situacija nešto bolja, dio rodbine se razišao pa je ostalo samo nas šestero.

Sedam raketa u jednoj noći

Od 24. veljače do 4. ožujka s balkona sam promatrala neprestanu kišu granata. Živjeli smo vrlo blizu obilaznice i mogli smo savršeno vidjeti pucnjeve s naše strane i sa strane neprijatelja. Kad smo prešli u centar, približavanje aviona ili rakete određivali smo samo po zvuku. Odmah do nas u susjednoj ulici raketirano je nekoliko zgrada. Neprestana izravna prijetnja životu.

Dana 26. svibnja bila je prava tuča – čak sedam navala ruskih projektila. Jasno, nije posrijedi greška. To je ratna taktika. Ubijeno je sedam civila... Kako vjerovati da Rusija neće granatirati gradove? Obećali su da neće jurišati, što također ne vjerujem. U ratu svi lažu.

Već smo se navikli i prestali trzati za vrijeme zračnih uzbuna. Neprestane su. Najviše pate područja na periferiji: Sjeverna Saltovka, selo Zhukovsky, Aleksejevka, KhTZ. Tamo lete topničke granate. U zadnje vrijeme od 23 sata do ponoći dolazi ih po šest. Početkom srpnja stizale su u dva ujutro, a potkraj lipnja i u četiri. Uglavnom su pogađale škole i skladišta streljiva. Problem je što je njihovo 'odstupanje' 600 metara. Stanovnici četvrti su u stalnoj opasnosti i strahu.

Tako su 9. srpnja u 10 sati Rusi izveli raketni napad na centar grada nedaleko od nas. Eksplozija je bila toliko jaka da nam je začepila uši. Na sreću, raketa je pogodila praznu zgradu, ali je udarni val dotaknuo susjednu kuću u kojoj je bilo ljudi. Izvučeni su iz ruševina. Bilo je ranjenih, a među njima i jedno dijete. Rijetki mi jučer nisu pisali da bi pitali jesmo li živi. Živi smo, ali trend je jako loš. Ako se uskoro ništa ne promijeni, od centra grada ostat će samo ruševine.

Odnos prema ratu

Ma, o ovom se ratu može puno pričati... Ne vrijede tu nikakve konvencije ni međunarodne norme. Rusi pucaju po vojnim ciljevima i gađaju stambene zgrade. Da, možda su ciljali nešto drugo, ali greška je 600 metara, kao što rekoh. I pritom viču: 'Oslobađamo vas'. Rusija je svojom invazijom nanijela nepopravljivu štetu svim normalnim, trezvenim građanima. Ne mrzim neprijatelja, ali ih ne razumijem i ljuta sam što ništa ne možete promijeniti. To govorim kao predstavnica ruskog govornog područja. Gradova u kojima je materinski jezik građana zabranjen.

Odnos naše države prema svom narodu također nije ohrabrujući. Od početka rata nije bilo evakuaciju s opasnih područja. Samo dva mjeseca kasnije stanovnicima Sjeverne Saltovke ponuđeno je da odu sami. Oni koji nisu imali sredstava i dalje žive u granatiranim područjima.

Ljudi nemaju pravo ni na kakvu naknadu jer nisu izbjeglice, nego žive u svojim domovima. To što sam se morala preseliti na drugi kraj grada nije razlog za pomoć. Dobro da smo imali drugi stan. Inače bismo morali ostati u samom središtu granatiranja. U gradskoj upravi rekli su mi da možemo živjeti u stanu: da imamo krov nad glavom i da imamo zidove. A to što su tamo razbijeni prozori, rasprsnute cijevi i što nam nad glavama eksplodiraju granate, e to su sitnice.

Police u trgovinama savijaju se od hrane, ali ljudi nemaju novca

Volonteri vlastitim novcem i novcem sponzora hrane dio stanovništva. Zaposlenici naše sinagoge pronalazili su lijekove, odnosili hranu na kraj svijeta, ugostili sve kako bi ljudi mogli čekali autobuse na sigurnom. Ali ne stiže sva humanitarna pomoć u Harkov. Prijatelji iz inozemstva ovamo su poslali dva vagona pomoći, a pola sadržaja im je nestalo negdje usput.

Ideja s predsjedničkom humanitarnom pomoći je super, ali se ne provodi. Bilo je predviđeno da svaka osoba dobije jedan paket hrane na mjesec. To bi omogućilo da mnogi ne umru od gladi. Moj sin ga je pokušao nabaviti. Pa je stajao u redu za kupon za hranu od 6 do 16 sati. Sutradan je s tim kuponom stajao u drugom redu od 6 ujutro do 13 sati. Da bi mu na kraju bilo rečeno kako nema pravo na boks jer je prijavljen u drugom kvartu. Stariji ljudi u tom redu gube svijest, ne mogu to podnijeti. To je zabava za vrlo zdrave, mlade,iskusne i nezaposlene ljude.

Istodobno, police u trgovinama savijaju se od težine hrane. Ljudi nemaju novca da je kupe. Problem je što je gotovo sve radno sposobno stanovništvo ostalo bez posla, a mirovine starijih i prije rata jedva da su bile dovoljne za prehraniti se. Sada je minimalac za namirnice oko 85 eura – i to je osnovni set. Mirovine većine ljudi ne dosežu taj iznos. Moj muž radi pa nismo imali većih problema s hranom, ali nedostatak pomoći drugima, od kojih su mnogi kao i mi morali napustiti opasna područja i preseliti se rodbini i prijateljima, jednostavno ubija.

Situacija u gradu

Dolazi zima i nije šala. Sada cijela obitelj razmišlja što učiniti ako ne bude plina ili struje. Prošle smo zime imali izuzetnu sreću da stan ima etažno grijanje, plinski bojler, pa se nismo smrzavali. Ali struje i vode povremeno nestaje. Na Saltovki smo u prvom tjednu rata sjedili bez struje, a onda je kuća ostala bez plina, i grijanja. Cijevi su popucale od hladnoće. Sada sve to obnavljamo. Ali ako granata pogodi kuću s plinom, požar ne možete ugastiti dok sav plin u cijevima ne izgori. Ako plin nije zatvoren, dobivate vječni plamen. Da, i zamjena razbijenog stakla je skupa i nema smisla do kraja rata.

Pohvalila bih gradske službe, koje vrlo brzo uklanjaju svaku havariju, a u posljednje vrijeme nismo bez vode i struje bili dulje od 12 sati. Ima plina i interneta. Ljudi u gradskoj čistoći rade kao pčelice, od jutra do mraka. Grad je čist. Čak smo zasadili i cvjetne gredice. Ali moj život je ostao u rodnoj Saltovki. U blizini izvora, u blizini jezera. U drvoredima javorova. Dvorištima punim djece. Ostao je samo san o njima. Ostati na Sjevernoj Saltovki opasno je po život.

Cijeli naš život trenutno je stao u malu sobu. Ispostavilo se da klima-uređaji, ovlaživači zraka, televizori i jacuzzi i nisu toliko važni... Da, jednostavno su nepotrebni.

Svratimo ponekad kući, pogledamo stvari i shvatimo da ne želimo uzeti ništa. Od prvog dana rata na jednoj društvenoj mreži pišem postove o situaciji u Harkovu i svom životu. Jako puno fotografiram. To je bilo jako važno u prvim mjesecima rata, kada su svi vikali da je grad potpuno uništen. Objavila sam fotografije cijelih kuća i ulica. Da, u gradu ima razaranja, ali još se može sve obnoviti kada bi se rat zaustavio odmah.

O volontiranju

Nisam se smatrala volonterkom, ali moji prijatelji kažu da sam ta. Početkom ožujka prijatelji iz Amerike vidjeli su moje objave na društvenim mrežama i ponudili ciljanu pomoć ljudima u teškoj situaciji. Ovdje, naravno, nikome nije ugodno, ali ima onih kojima stvarno prijeti smrt od gladi ili bolesti.

Puno je obitelji s malom djecom. Ako roditelji ostanu bez posla, prva će stradati djeca: stvarno nemaju što jesti, a ne pomaže im apsolutno nitko. Svaki dan bude do 15 takvih slučajeva. Na primjer, mnoga djeca s

posebnim potrebama nisu dobila svoju skromnu mirovinu već četiri mjeseca. Registri su bili zatvoreni do 1. lipnja. Sada nema novca.

Prijavila sam se na Zavod za zapošljavanje i dobila 29 eura. Neće platiti više. Iskreno su rekli da nema novca, da se odjavim. A ja sam, za razliku od mnogih, radila i uredno plaćala porez. I dalje radim svoj slabo plaćeni posao koordinatorice web-stranica i društvenih mreža te nedjeljom vodim webinar. U prvim mjesecima rata objavljivali smo iz podruma s rezervnog interneta.

Pomaže nam nekoliko međunarodnih organizacija. Uspjela sam naručiti humanitarne proizvode za stanovnike našeg i nekoliko susjednih dvorišta. Oko 130 staraca od početka rata nije vidjelo humanitarnu pomoć! Neki smo dan podijelili 90 kompleta. Ljudi su samo plakali.

Skupljam popise starih ljudi i naručujem namirnice s raznih mjesta. Puno hvala World Central Kitchen! Nastavit ću i dalje da ljudi oko mene ne bi gladovali. Rodbina mi pomaže, istovarujemo, dijelimo hranu, slažemo popise, pišemo izvještaje... Ali vrijeti.

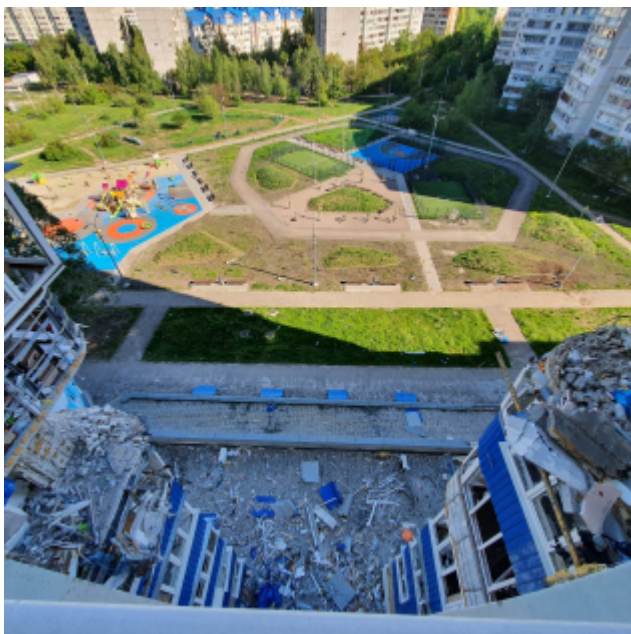
Bez njih, pobjeda će imati gorak okus

Rakete i granate ispaljuju na Harkov svaki dan. Kao što smo već vidjeli, prisutnost civila u zoni bombardiranja Rusima ne smeta. Pa sjedimo na rubu vulkana i molimo se da nas što prije odsele dalje. Jako volim svoj grad, ne bih htjela nikamo iz njega.

Strašno je da nitko i ne pokušava riješiti sukob. Sve zemlje spremne su nam dati oružje, ali iz nekog razloga ne žele pomoći u sklapanju mira. A nama treba samo mir! Jer naši muškarci ginu, a bez njih pobjeda će imati gorak okus, mnogim majkama neće biti važna.

Ovaj rat koristi mnogima. Podijeli pa vladaj. Mnogima, osim ukrajinskom narodu. Sanjam tiho nebo nad glavom. I da, moral mi je na visini. Ja sam optimist."

Tekst je nastao u okviru Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama koji provodi Agencija za elektroničke medije.

Ma, o ovom se ratu može puno pričati... Ne vrijede tu nikakve konvencije ni međunarodne norme. Rusi pucaju po vojnim ciljevima i gađaju stambene zgrade

Foto: E. B.

Ne stiže sva humanitarna pomoć do Harkova. Prijatelji iz inozemstva ovamo su poslali dva vagona pomoći, a pola sadržaja im je nestalo negdje usput

Foto: E. B.

Dana 26. svibnja bila je prava tuča – čak sedam navala ruskih projektila. Jasno, nije posrijedi greška. To je ratna taktika. Ubijeno je sedam civila...

Foto: E. B.

Živi smo, ali trend je jako loš. Ako se uskoro ništa ne promijeni, od centra grada ostat će samo ruševine

Foto: E. B.

[Dodaj Forum u zajednici](#) 28 čitanja

Impressum

Forum.tm | Nakladnik: neprofitna udruga Dom kulture Zagreb | Adresa: Nova cesta 115, 10000 Zagreb | email: domkulturezagreb@gmail.com | Uredništvo: Dom kulture Zagreb

TKO? Neprofitna udruga Dom kulture **ŠTO?** Forum.tm, prostor za slobodne ljude i one koji to žele postati **KADA?** Jučer, danas, sutra **GDJE?** www.forum.tm **ZAŠTO?** Da bi stvari bile jasnije

[Veronika Rešković](#) dobitnica je nagrade "Marija Jurić Zagorka" za internetsko novinarstvo u 2014. godini, koju dodjeljuje Hrvatsko novinarsko društvo, za seriju tekstova objavljenih na Forum.tm-u.

Oleg Maštruko dobitnik je nagrade "SAP Božo Težak" za najbolji tekst s područja informatike i komunikacija u 2014. godini. Tekst "["Od Milanovićevih sastanaka po SAD-u korist bi možda mogle imati isključivo tvrtke koje posluju s državom"](#)" objavljen je na Forum.tm-u.

Portal Forum.tm financijski podupire [Agencija za elektroničke medije](#)

